

**HIGIENOS INSTITUTO
DIREKTORIUS****ĮSAKYMAS
DĖL OFICIALIOSIOS STATISTINĖS INFORMACIJOS SKELBIMO IR
PATIKSLINIMŲ TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2025 m. kovo 20 d. Nr. V-49
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos ir valstybės duomenų valdysenos įstatymo 11 straipsnio 2 dalies 5 punktu ir Lietuvos oficialiosios statistikos rengimo ir sklaidos gairių, patvirtintų Valstybės duomenų agentūros direktoriaus 2023 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. DĮ-54 „Dėl Lietuvos oficialiosios statistikos rengimo ir sklaidos gairių patvirtinimo“ 3 ir 10 punktais:

1. T v i r t i n u Oficialiosios statistinės informacijos skelbimo ir patikslinimų tvarkos aprašą (pridedama).

2. S k i r i u asmenis, atsakingus už Oficialiosios statistikos programos I dalyje, kasmet tvirtinamos Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu, nurodytos oficialiosios statistikos parengimą:

2.1. Sveikatos informacijos centro Sveikatos statistikos skyriaus vadovę Ritą Gaidelytę už sveikatos priežiūros įstaigų ir jų veiklos, sergamumo ir ligotumo statistinės informacijos;

2.2. Sveikatos informacijos centro Mirties atvejų ir jų priežasčių stebėsenos skyriaus vyriausiąją specialistę, laikinai vykdančią Mirties atvejų ir jų priežasčių stebėsenos skyriaus vadovo pareigas Vilę Cicėnienę už mirties priežasčių statistinės informacijos;

2.3. Sveikatos informacijos centro Registrų skyriaus vyriausiąją specialistę Aušrą Krupskienę už Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registro statistinės informacijos.

3. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Higienos instituto direktoriaus 2015 m. birželio 15 d. įsakymą Nr. V-146 „Dėl Statistinės informacijos skelbimo ir patikslinimų tvarkos aprašo patvirtinimo“.

4. P a v e d u Higienos instituto vyriausiajam specialistui (referentui) su šiuo įsakymu supažindinti šio įsakymo 2.1–2.3 papunkčiuose minimus asmenis Dokumentų valdymo sistemos priemonėmis.

Direktorius

Šarūnas Alasauskas

OFICIALIOSIOS STATISTINĖS INFORMACIJOS SKELBIMO IR PATIKSLINIMŲ TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Oficialiosios statistinės informacijos skelbimo ir patikslinimų tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato informacijos, parengtos apdorojus ir (arba) apibendrinus statistinius duomenis, taip pat valstybės duomenis vykdant Higienos institutui Oficialiosios statistikos darbų programos I dalyje nurodytas funkcijas, skelbimo, jos patikslinimų bei neplaninių patikslinimų ir klaidų taisymo Higienos institute vykdymo tvarką.

2. Šiame Apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **Neplaninis patikslinimas (revizija)** – iš anksto nenumatytas patikslinimas, kurį gali lemti tokios priežastys kaip reikšmingos klaidos, pastebėtos paskelbus statistinę informaciją, nenumatyti metodikos pakeitimai, naujų statistinių duomenų šaltinių naudojimas, administravimo ar valdymo sistemų pasikeitimai.

2.2. **Oficialiosios statistikos darbų programa** – Europos Sąjungos teisės aktais, Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais oficialiąją statistiką tvarkančioms įstaigoms pavedamų atlikti visuomenės reikmėms ir viešajam administravimui reikalingų statistinių tyrimų metinis sąrašas.

2.3. **Oficialioji statistinė informacija** – informacija, parengta apdorojus ir (arba) apibendrinus statistinius duomenis, taip pat valstybės duomenis vykdant Oficialiosios statistikos darbų programos I dalį.

2.4. **Planinis patikslinimas (revizija)** – periodiškai, iš anksto numatytais terminais, atliekamas patikslinimas. Tokie patikslinimai įtraukiami į planinių statistinių rodiklių patikslinimų kalendorių, skelbiamą Higienos instituto internetiniame puslapyje.

2.5. **Prašymas** – vartotojo prašymas pateikti statistinę informaciją.

2.6. **Statistikos leidinys** – bet kokios formos (elektroninės ar popierinės) periodinė arba neperiodinė Higienos instituto publikacija, parengta vykdant Oficialiosios statistikos darbų programos I dalį ir Higienos instituto metinį veiklos planą.

2.7. **Statistinė informacija** – informacija, parengta apdorojus ir (arba) apibendrinus Higienos instituto registrų ir informacinių sistemų tvarkomus duomenis, neįeinančius į Oficialiosios statistikos darbų programos I dalies vykdymą.

2.8. **Teminė lentelė** – tam tikros statistikos srities ar temos rodiklių lentelė.

2.9. **Vartotojas** – fizinis asmuo arba juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, naudojantys pagal Oficialiosios statistikos programos I dalį parengtą statistinę informaciją.

3. Kitos šiame Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos oficialiosios statistikos ir duomenų valdysenos įstatyme ir kituose teisės aktuose.

4. Oficialiosios statistinės informacijos bei patikslinimų skelbimą reglamentuoja šie teisės aktai ir dokumentai:

4.1. 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos, panaikinant Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1101/2008 dėl konfidencialių statistinių duomenų perdavimo Europos Bendrijų statistikos tarnybai, Tarybos reglamentą (EB) Nr. 322/97 dėl Bendrijos statistikos ir Tarybos sprendimą 89/382/EEB, Euratomas, įsteigiantį Europos Bendrijų statistikos programų komitetą;

4.2. 2008 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1338/2008

dėl Bendrijos statistikos apie visuomenės sveikatą ir sveikatą bei saugą darbe (su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2019 m. spalio 10 d. Europos parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2019/1700);

4.3. 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas);

4.4. 2011 m. balandžio 5 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 328/2011, kuriuo įgyvendinamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1338/2008 dėl Bendrijos statistikos apie visuomenės sveikatą ir sveikatą bei saugą darbe nuostatos dėl mirties priežasčių statistikos;

4.5. 2022 m. lapkričio 23 d. Komisijos reglamentas (ES) 2022/2294, kuriuo įgyvendinamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1338/2008 nuostatos dėl sveikatos priežiūros įstaigų, sveikatos priežiūros srities žmoniškųjų išteklių ir naudojimosi sveikatos priežiūros paslaugomis statistikos;

4.6. 2011 m. balandžio 5 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 328/2011, kuriuo įgyvendinamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1338/2008 dėl Bendrijos statistikos apie visuomenės sveikatą ir sveikatą bei saugą darbe nuostatos dėl mirties priežasčių statistikos;

4.7. Europos statistikos praktikos kodeksas, 2017 m. lapkričio 16 d. priimtas Europos statistikos sistemos komiteto;

4.8. Oficialiosios statistikos ir duomenų valdysenos įstatymas;

4.9. Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas;

4.10. Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymas;

4.11. Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymas;

4.12. Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymas;

4.13. Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) įstatymas;

4.14. Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymas;

4.15. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. lapkričio 30 d. nutarimas Nr. 1198 „Dėl Profesinių ligų sąrašo ir Lietuvos Respublikos profesinių ligų valstybės registro bei jo nuostatų patvirtinimo“;

4.16. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 28 d. nutarimas Nr. 487 „Dėl Profesinių ligų tyrimo ir apskaitos nuostatų patvirtinimo“;

4.17. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. liepos 8 d. nutarimas Nr. 709 „Dėl Mirties atvejų ir jų priežasčių valstybės registro nuostatų patvirtinimo“;

4.18. Oficialiosios statistikos einamųjų metų programos I dalis, tvirtinama Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu;

4.19. Higienos instituto nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2012 m. gruodžio 11 d. įsakymu Nr. 1142 „Dėl Higienos instituto nuostatų patvirtinimo“.

II SKYRIUS

OFICIALIOSIOS STATISTINĖS INFORMACIJOS IR PLANINIŲ PATIKSLINIMŲ RENGIMAS IR SKELBIMAS

5. Oficialioji statistinė informacija rengiama ir skelbiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktais, reglamentuojančiais statistikos rengimą, einamųjų metų Oficialiosios statistikos programos I dalimi, Higienos instituto metiniais veiklos planais bei Higienos instituto direktoriaus įsakymais.

6. Oficialiosios statistinės informacijos rengėjai rengdami ir skelbdami oficialiąją statistinę informaciją privalo laikytis Europos statistikos praktikos kodekso principų ir Valstybės duomenų agentūros generalinio direktoriaus 2023 m. vasario 28 d. įsakyme Nr. DĮ-54 „Dėl Lietuvos

oficialiosios statistikos rengimo ir sklaidos gairių patvirtinimo“ patvirtintų oficialiosios statistikos rengimo ir sklaidos gairių.

7. Oficialiosios statistinės informacijos rengimui ir skelbimui yra taikomi profesinio nepriklausomumo, nešališkumo ir objektyvumo principai.

8. Oficialiosios statistinės informacijos rengimui ir skelbimui taikomas „keturių akių“ kontrolės principas. Darbuotojo parengtą oficialiąją statistinę informaciją, papildomai turi patikrinti kitas struktūrinio padalinio darbuotojas pagal kompetenciją. Oficiali statistinė informacija skelbiama tik raštu ir / arba žodžiu gavus oficialiąją statistinę informaciją patikrinusio darbuotojo patvirtinimą, kad ši informacija yra be klaidų ir yra tinkama pateikti Valstybės duomenų agentūrai ir /ar skelbti Higienos instituto internetiniame puslapyje.

9. Oficialioji statistinė informacija yra skelbiama Oficialiosios statistikos portale ir Higienos instituto internetiniame puslapyje www.hi.lt.

10. Oficialiosios statistinės informacijos parengimo skelbti ir skelbimo sąlygos nustatomos dvišalėje Bendradarbiavimo dėl statistinės informacijos teikimo Oficialiosios statistikos portalui sutartyje su Valstybės duomenų agentūra.

11. Už oficialiosios statistinės informacijos rengimą ir patikslinimus atsakingi Higienos instituto direktoriaus įsakymu paskirti darbuotojai. Paskirti darbuotojai per 10 darbo dienų ketvirčiui pasibaigus, Valstybės duomenų agentūrai pateikia parengtą informaciją, reikalingą Oficialiosios statistikos programos I dalies įgyvendinimo stebėsenai ir jos įgyvendinimo ataskaitos parengimui. Informacija apie faktinį lėšų panaudojimą teikiama už metus kartu su paskutinio metų ketvirčio ataskaita.

12. Oficialioji statistinė informacija, užtikrinant duomenų konfidencialumą, Higienos institute skelbiama vadovaujantis Higienos instituto internetiniame puslapyje paskelbtu Sveikatos statistinės informacijos skelbimo kalendoriumi ir Sveikatos statistinės informacijos planinių patikslinimų (revizijų) kalendoriumi (toliau bendrai – Sveikatos statistinės informacijos skelbimo ir planinių patikslinimų kalendoriai). Į Sveikatos statistinės informacijos skelbimo ir planinių patikslinimų kalendorius gali būti įtraukiamos Higienos institute tvarkomos statistinės informacijos, neįeinančios į Oficialios statistikos programos I dalį, skelbimo datos.

13. Sveikatos statistinės informacijos skelbimo ir planinių patikslinimų kalendoriai tvirtinami Higienos instituto direktoriaus įsakymu ir paskelbiami Higienos instituto interneto puslapyje iki einamųjų metų sausio 31 d.

14. Sveikatos statistinės informacijos skelbimo ir planinių patikslinimų kalendoriuose oficialiosios statistinės informacijos skelbimo laikas nurodomas vadovaujantis Oficialiosios statistikos darbų programos I dalyje nustatyto laiku. Oficiali statistinė informacija skelbiama Sveikatos statistinės informacijos skelbimo ir planinių patikslinimų kalendoriuose nurodytą dieną, 9 valandą.

15. Apie skelbimo datų nukrypimus nuo Sveikatos statistinės informacijos skelbimo ir planinių patikslinimų kalendoriuose numatytų oficialiosios statistinės informacijos ir kitos statistinės informacijos skelbimo datų iš anksto pranešama, nurodant priežastį ir naują skelbimo datą.

16. Nusprendus paankstinti ar atidėti oficialios statistinės informacijos ir (arba) statistinės informacijos skelbimo datą, Higienos instituto struktūrinio padalinio pagal kompetenciją vadovas arba jo pavedimu darbuotojas inicijuoja Statistinės informacijos skelbimo ir planinių patikslinimų kalendorių pakeitimą, užpildydamas Sveikatos statistinės informacijos skelbimo kalendoriaus ir Sveikatos statistinės informacijos planinių patikslinimų (revizijų) kalendoriaus pakeitimų lentelę (toliau – Kalendorių pakeitimo lentelė) (1 priedas). Komunikacijos skyrius paskelbia Kalendorių pakeitimų lentelę Higienos instituto internetiniame puslapyje greta Statistinės informacijos skelbimo ir planinių patikslinimų kalendorių.

17. Apie reikšmingus oficialios statistinės informacijos metodinius pakeitimus, numatomus neplaninius patikslinimus (revizijas) ar kitus perskaičiavimus visuomenė

informuojama iš anksto apie tai pranešant Higienos instituto internetinėje svetainėje.

18. Visi vartotojai turi vienodas teises gauti oficialiąją statistinę informaciją tuo pačiu metu. Oficialiąją statistinę informaciją rengę ir paskelbę darbuotojai neturi teisės anksčiau nei Sveikatos statistinės informacijos skelbimo ir planinių patikslinimų kalendoriuose nurodytą oficialiosios statistinės informacijos skelbimo dieną ir valandą skleisti ar komentuoti skelbiamos oficialios statistinės informacijos.

19. Statistinė informacija, neįeinanti į Oficialios statistikos programos I dalį, gali būti teikiama sveikatos sistemos valdymo tikslais anksčiau negu numatyta Statistinės informacijos skelbimų ir planinių patikslinimų kalendoriuose.

20. Higienos instituto darbuotojai paskelbtą oficialiąją statistinę informaciją privalo komentuoti laikydamiesi nešaliskumo ir konfidencialumo principų. Pastebėjus pažeidimus ar akivaizdžiai šališkus Higienos instituto darbuotojų pasisakymus, apie tai privalo būti nedelsiant informuojama Higienos instituto vadovybė.

21. Oficialioji statistinė informacija skelbiama ir teikiama visuomenei nemokamai.

22. Oficialiosios statistinės informacijos sklaidos formos ir būdai – statistikos leidiniai (spausdinti ir elektroniniai), internetinės rodiklių duomenų bazės, teminės lentelės, diagramos, švieslentės, infografikai, atsakymai į vartotojų pateiktus prašymus.

23. Vartotojams kreipiantis raštu dėl oficialiosios statistinės informacijos pateikimo, rekomenduojama pateikti Higienos instituto nustatytos rekomenduojamos formos prašymą, paskelbtą Higienos instituto internetinėje svetainėje.

24. Konsultacijas ir trumpą Higienos instituto internetiniame puslapyje paskelbtą oficialiąją statistinę informaciją vartotojams telefonu teikia oficialiąją statistinę informaciją rengiantys darbuotojai pagal kompetenciją. Vartotojai konsultuojami oficialiosios statistinės informacijos rengimo metodų, metainformacijos, kokybės ir kitais su statistine informacija susijusiais klausimais.

25. Siekiant oficialiosios statistinės informacijos vartotojui suteikti kuo išsamesnę informaciją apie statistinius rodiklius, interneto puslapyje skelbiami standartizuoti statistinių tyrimų (rodiklių) metainformacijos aprašai bei kita susijusi informacija.

26. Oficialiosios statistinės informacijos kokybė, prieinamumas ir vartotojų poreikiai sistemingai vertinami atliekant vartotojų nuomonių ir statistikos naudojamumo tyrimus bei užtikrinant nuolatinį sklaidos tobulinimą, produktų ir paslaugų gerinimą.

III SKYRIUS

NEPLANINIAI PATIKSLINIMAI IR KLAIDŲ TAISYMAS

27. Vartotojai apie būsimą neplaninį patikslinimą ir jo priežastis informuojami Higienos instituto internetiniame puslapyje. Neplaninis patikslinimas atliekamas ir jo rezultatai paskelbiami per trumpiausią galimą laikotarpį nuo neplaninio patikslinimo poreikio atsiradimo.

28. Neplaninius patikslinimus atlieka oficialiąją statistinę informaciją parengęs atsakingas darbuotojas pagal kompetenciją, kartu informuodamas Komunikacijos skyriaus vadovą apie reikiamus atlikti paskelbtos oficialiosios statistinės informacijos pataisymus Higienos instituto internetiniame puslapyje.

29. Klaidos, pastebėtos paskelbtoje oficialiojoje statistinėje informacijoje, yra taisomos nedelsiant. Klaidą pastebėjęs darbuotojas kreipiasi į Komunikacijos skyriaus vadovą su prašymu pašalinti su klaidomis paskelbtą oficialiąją statistinę informaciją ir apie tai praneša raštu Valstybės duomenų agentūrai.

30. Jeigu paskelbtoje oficialiojoje statistinėje informacijoje yra neteisėtai paviešinti asmens duomenys, Higienos instituto darbuotojas, sužinojęs ar pats nustatęs arba kai informacija yra apie paskelbtą oficialiąją statistinę informaciją, turinčią asmens duomenų, yra gaunama iš žiniasklaidos ar kito šaltinio, per 2 valandas turi informuoti Higienos instituto asmens duomenų pareigūną. Galimas asmens duomenų saugumo pažeidimo valdymo tyrimas vykdomas vadovaujantis Higienos instituto direktoriaus 2020 m. rugsėjo 8 d. įsakymu Nr.

V-47 „Dėl Higienos instituto tvarkomų asmens duomenų saugumo pažeidimų valdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

31. Visuomenė nedelsiant informuojama apie pastebėtas klaidas paskelbtoje oficialiojoje statistinėje informacijoje ir / ar klaidinamo oficialiosios statistinės informacijos naudojimo, interpretavimo ar manipuliacijos atvejus.

32. Oficialiosios statistinės informacijos pataisymas, esant techninėms galimybėms, turi būti pažymėtas žyma, kad statistinė informacija yra patikslinta, nurodant patikslinimo priežastį.

33. Informacija apie klaidų taisymą skelbiama Neplaninių patikslinimų registravimo lentelėje (2 priedas), kurią Komunikacijos skyrius talpina Higienos instituto internetiniame puslapyje greta Sveikatos statistinės informacijos skelbimo ir planinių patikslinimų kalendorių.

34. Oficialioji statistinė informacija turi būti cituojama nurodant rengėją. Pastebėjus viešo klaidingo ar netikslaus oficialiosios statistinės informacijos citavimo atvejus, Komunikacijos skyrius, suderinęs su Higienos instituto direktoriumi, inicijuoja kreipimąsi dėl klaidų paneigimo ir ištaisymo bei vartotojų informavimo.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

35. Šio Aprašo 7, 8, 17, 19, 20, 22–24, 26 punktai ir III skyriaus nuostatos *mutatis mutantis* taikomos Higienos institute tvarkomos statistinės informacijos, neįeinančios į Oficialios statistikos programos I dalį, rengimui ir skelbimui.

Statistinės informacijos skelbimo ir patikslinimų tvarkos aprašo
1 priedas

**SVEIKATOS STATISTINĖS INFORMACIJOS SKELBIMO KALENDORIAUS IR SVEIKATOS STATISTINĖS INFORMACIJOS
PLANINIŲ PATIKSLINIMŲ (REVIZIJŲ) KALENDORIAUS
PAKEITIMŲ LENTELĖ**

[illegible]

Statistinės informacijos skelbimo
ir patikslinimų tvarkos aprašo
2 priedas

NEPLANINIŲ PATIKSLINIMŲ (REVIZIJŲ) REGISTRAVIMO LENTELĖ

[illegible]